

ЗАТВЕРДЖЕНО

**Рішення вченої ради НТУ «ХП»
від «28» лютого 2020 р., № 2**

***ПОЛОЖЕННЯ
ПРО НАУКОВО-ДОСЛІДНУ ЧАСТИНУ
НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»***

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Науково-дослідна частина (НДЧ) утворюється, реорганізовується і ліквідується наказом ректора, є структурним підрозділом університету і підпорядковується проректору з наукової роботи.
2. У своїй діяльності НДЧ керується Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, Статутом університету, цим Положенням, а також іншими чинними нормативно-правовими актами.
3. Положення про НДЧ затверджується Вченою Радою університету, організаційна форма, структура, чисельний та посадовий склад, посадові оклади працівників визначаються наказом проректора з наукової роботи та закріплюються у штатному розписі.
4. Організацію роботи НДЧ забезпечує завідувач науково-дослідної частини, який призначається на посаду і звільняється з посади ректором університету та безпосередньо підпорядковується проректору з наукової роботи.

II. МЕТА І ЗАВДАННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ЧАСТИНИ

1. Основною метою діяльності НДЧ є одержання і використання нових наукових знань з метою створення суспільно корисних наукових результатів, забезпечення якісної підготовки фахівців для відповідних галузей економіки, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації; розв'язання комплексних задач у сфері наукового, технологічного розвитку; впровадження та використання в Україні і на світовому ринку наукових і науково-практичних результатів.
2. Основними завданнями НДЧ є:
  - 2.1. Розвиток та виконання фундаментальних, прикладних наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, у тому числі міждисциплінарних наукових досліджень, у галузі технічних, природничих, гуманітарних, психолого-педагогічних, соціально-економічних наук з метою їх подальшого використання для розвитку пріоритетних напрямів науки і техніки, суспільного розвитку та розбудови економіки країни.

Виконання наукових досліджень та науково-технічних розробок з метою ефективного використання та розвитку наукового потенціалу, залучення додаткових коштів для вирішення соціальних та інших завдань.
  - 2.2. Дослідження і розробка теоретичних та методологічних основ формування і розвитку вищої освіти, підсилення впливу науки на вирішення завдань освіти і виховання, збереження і зміцнення визначального характеру науки в розвитку суспільства, культури, економіки.
  - 2.3. Підтримка існуючих та формування нових наукових шкіл.
  - 2.4. Здійснення заходів щодо підтримки наукових та міждисциплінарних наукових досліджень молодих учених та обдарованих студентів, залучення їх до наукових шкіл.

2.5. Забезпечення підготовки кваліфікованих фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації на основі новітніх досягнень науково-технічного прогресу.

2.6. Створення сприятливих умов для ефективного використання результатів фундаментальних та прикладних досліджень в учбовому процесі, в тому числі при написанні та вдосконаленні курсів лекцій, учбових посібників та підручників;

2.7. Забезпечення участі осіб, які навчаються в університеті, у науково-дослідних, дослідно-конструкторських роботах, конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх робіт для публікації, участі у заходах з наукової, науково-дослідної діяльності, що проводяться в Україні та за кордоном, у встановленому законодавством порядку;

2.8. Сприяння науково-технічній творчості співробітників та студентів;

2.9. Створення студентських наукових гуртків, навчально-науково-виробничих об'єднань, базових кафедр і центрів спільно з Малою Академією наук НАН України, галузевими академіями наук, міністерствами і організаціями для проведення навчально-дослідної роботи студентів та школярів.

2.10. Ефективне використання наукового і науково-технічного потенціалу вищої школи для вирішення пріоритетних завдань оновлення виробництва та проведення соціально-економічних перетворень.

2.11. Розвиток нових, прогресивних форм науково-технічного співробітництва із закордонними і вітчизняними осередками академічної та галузевої науки з метою спільного вирішення найважливіших науково-технічних завдань, створення високих технологій і розширення використання наукових розробок у промисловості.

2.12. Розвиток інноваційної діяльності для створення наукоємної науково-технічної продукції та конкурентоспроможних зразків нової техніки і матеріалів, орієнтованих на ринок високих технологій.

2.13. Сприяння захисту інтелектуальної власності та авторських прав дослідників як основи зміцнення і розвитку науки, виходу на світовий ринок високотехнологічної продукції.

2.14. Модернізація та оновлення експериментально-виробничої бази університету та ефективного її використання.

2.15. Організація інформаційної та видавничої діяльності, популяризація досягнень науки вищої школи через засоби масової інформації, мережу інтернет.

2.16. Проведення кон'юнктурних досліджень ринку наукових послуг, патентно-ліцензійної роботи, здійснення маркетингового, інформаційного забезпечення та трансферу науково-технічної продукції відповідно до міжнародних стандартів.

2.17. Розроблення та наповнення змісту стандартів вищої освіти з урахуванням досягнень світової науки і техніки.

III. НАУКОВІ СТРУКТУРНІ ПІДРОЗДІЛИ НДЧ

1. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут» це навчально-науковий комплекс, в складі якого, поряд з навчальними

підрозділами, - наукові лабораторії та наукові групи кафедр, навчально-наукові комплекси, Науково-технологічний та учбовий центр, науково-дослідні інститути та інші структури. При цьому наукові структурні підрозділи, які функціонують окремо, не мають статусу юридичної особи та самостійного рахунку та діють на основі положень, які затверджує ректор.

2. Функції організації і управління науковою діяльністю в університеті покладені на науково-дослідну частину. До науково-дослідної частини (НДЧ) входять:

- науково-дослідний та проектно конструкторський інститут "Молнія";
- відділ науково-технічної інформації та патентно-ліцензійної роботи;
- відділ комерціалізації інтелектуальної власності та трансферу технологій;
- відділ стандартизації та метрології;
- науково-технологічний та учбовий центр;
- центр комерціалізації інтелектуальної власності і трансферу технологій;
- ТОВ «Науковий парк Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»;

- співробітники інших структурних підрозділів університету, які за своїми функціональними обов'язками виконують організаційне, фінансове та господарське забезпечення виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт.

3. Структурні наукові підрозділи НДЧ діють на основі статуту університету, створюються наказом ректора і знаходяться в підпорядкуванні проректора з наукової роботи. При проведенні науково-дослідних робіт наукові структурні підрозділи університету керуються чинними нормативними актами, наказами та інструкціями Міністерства освіти і науки України, цим положенням та наказами ректора.

3.3. Наукові підрозділи навчально-наукових інститутів, факультетів.

Наукові підрозділи інститутів, факультетів складаються з лабораторій та наукових груп кафедр. Організаційно вони входять до складу інституту, факультету і підпорядковуються відповідно завідувачу кафедри. В разі необхідності, їх структура затверджується ректором за поданням директора інституту або декана факультету та узгодженням з проректором з наукової роботи та завідувачем НДЧ.

3.4 Науково-дослідні інститути.

Науково-дослідні інститути (НДІ) в складі НТУ „ХПІ” є науковими структурними підрозділами НДЧ, які створюються, реорганізуються та ліквідуються наказом ректора університету за поданням Вченої ради університету.

НДІ мають свої положення, субрахунки, круглі печатки із своїм найменуванням, штампи та фірмові бланки.

Структуру НДІ затверджує ректор за поданням проректора з наукової роботи та завідувача НДЧ.

Очолують НДІ, як правило, провідні вчені університету, професори, доктори наук. Директор НДІ призначається на посаду ректором за поданням проректора з наукової роботи та завідувача НДЧ.

НДІ здійснюють свою діяльність у співробітництві з навчальними інститутами, факультетами та кафедрами, утворюють з ними навчально-наукові комплекси, виконують спільні дослідження, активно беруть участь в проведенні та забезпеченні навчального процесу.

3.5. Науково-технологічний та навчальний центр НТУ „ХПІ”

Центр створено з метою організації діяльності по практичному застосуванню новітніх наукових технологій, впровадженню цих технологій та нових оригінальних ідей шляхом реалізації їх в промислових товарах та наукомістких технологіях промислового призначення.

Науково-технологічний та навчальний центр НТУ „ХПІ” створено з метою виконання конкретних завдань і підпорядковується безпосередньо проректору з наукової роботи.

Центр має своє положення, субрахунок, печатку із своїм найменуванням.

Структуру Центру затверджує ректор за поданням проректора з наукової роботи та завідувача НДЧ.

3.6. Науково-дослідні лабораторії, науково-дослідні сектори структурних підрозділів, наукові групи.

Для безпосередньої організації виконання науково-дослідних робіт в інститутах, факультетах, кафедрах організуються науково-дослідні лабораторії та сектори (НДЛ та НДС). Вони організуються наказом ректора за поданням завідуючого кафедрою та за погодженням з проректором з наукової роботи та завідуючим НДЧ.

НДЛ та НДС підпорядковані безпосередньо зав. кафедрою, директору інституту, декану факультету. Очолують НДЛ, НДС, як правило, висококваліфіковані фахівці, кандидати наук та доктори наук, які обираються за конкурсом, або за результатами атестації та призначаються на посаду наказом проректора з наукової роботи.

IV. ФІНАНСУВАННЯ, ПЛАНУВАННЯ, ОРГАНІЗАЦІЯ І ОБЛІК НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1. Джерелами фінансування наукової діяльності в університеті є кошти державного бюджету та кошти, одержані на виконання науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, у тому числі на виконання міждисциплінарних наукових досліджень, надання освітніх і наукових послуг на замовлення юридичних та фізичних осіб, інші джерела відповідно до чинного законодавства.

2. Наукові дослідження і розробки, що проводяться за рахунок коштів державного бюджету, фінансуються Міністерством освіти і науки України за відповідною бюджетною програмою.

3. Планування наукових та міждисциплінарних наукових досліджень і розробок в університеті здійснюється відповідно до основних науково-

технічних напрямів НТУ «ХП». Основою планування науково-дослідної діяльності є тематичний план науково-дослідних робіт.

4. Фундаментальні, прикладні наукові дослідження, науково-технічні розробки та міждисциплінарні наукові дослідження, що сприяють розвитку інноваційної діяльності та фінансуються за рахунок коштів загального фонду державного бюджету, включаються до тематичного плану на підставі проходження конкурсного відбору.

5. Фінансово-господарська діяльність у науковій сфері здійснюється на підставі затверджених Міністерством освіти і науки України кошторисів ВНЗ за відповідними бюджетними програмами.

6. Кошторис є основним плановим документом університету, який надає повноваження щодо отримання надходжень і здійснення видатків, визначає обсяг і спрямування коштів для виконання університетом своїх функцій та досягнення цілей, визначених на бюджетний період відповідно до бюджетних призначень.

7. Планування витрат на проведення науково-дослідних та науково-конструкторських робіт (далі - НДДКР) здійснюється університетом самостійно на основі розрахунків, результати яких відображаються в калькуляції кошторисної вартості в цілому за темою, з виділенням вартості робіт (послуг), які підлягають виконанню у поточному бюджетному році.

8. Документальне оформлення операцій, пов'язаних з виконанням НДДКР або наданням платних послуг у сфері наукової, науково-технічної діяльності, забезпечення їх обліку та складання звітності здійснюється відповідно до вимог Бюджетного кодексу України, Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2002 N 228 (228-2002-п) (із змінами), та інших нормативно-правових актів.

9. Науково-дослідні, дослідно-конструкторські роботи, що виконуються за рахунок коштів державного бюджету, підлягають обов'язковій реєстрації в Українському інституті науково-технічної і економічної інформації відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 31.03.92 N 162 (162-92-п) "Про державну реєстрацію науково-дослідних, дослідно-конструкторських робіт і дисертацій".

10. За підсумками виконаних наукових досліджень, у тому числі міждисциплінарних наукових досліджень, університет складає відповідні звіти, видає збірки наукових праць, доповідей і тез доповідей на наукових конференціях, анотацій завершених НДДКР.

V. ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВИХ СТРУКТУРНИХ ПІДРОЗДІЛІВ УНІВЕРСИТЕТУ

1. Фінансово-господарча діяльність наукових структурних підрозділів університету здійснюється на підставі законодавства України.

2. Фінансування наукових досліджень, що проводяться науковими структурними підрозділами, а також здійснення ними науково-виробничої діяльності проводиться за рахунок:

- коштів державного бюджету, що надаються підрозділам за результатами конкурсів. Кошти державного бюджету надходять до казначейського рахунку університету і бухгалтерський облік їх здійснює фінансова служба університету окремо по кожній держбюджетній темі згідно кошторисів. Оплата праці виконавців держбюджетних тем здійснюється згідно „Положення про оплату праці наукових та інженерно-технічних працівників в наукових структурних підрозділах НТУ „ХПІ” та керівних документів по оплаті праці;

- коштів, що надійшли за виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт за договорами із замовниками. Кошти за виконання позабюджетних тем надходять на загальноуніверситетський субрахунок і бухгалтерський облік їх здійснюють фінансова група бухгалтерії університету. Оплата праці виконавців позабюджетних тем здійснюється згідно „Положення про оплату праці наукових та інженерно-технічних працівників в наукових структурних підрозділах НТУ „ХПІ” та керівних документів по оплаті праці.

3. Позабюджетними коштами, які залишилися після відрахування централізованих накладних витрат, наукові структурні підрозділи розпоряджаються самостійно. Кошти витрачаються згідно кошторисів, які складаються окремо на кожну позабюджетну тему.

4. Розмір нормативу утворення фонду заробітної плати бюджетних тем встановлюється згідно чинного законодавства, узгоджується з проректором з наукової роботи та затверджується ректором.

5. Вчена рада університету щорічно розглядає підсумки наукової діяльності і приймає рішення щодо розвитку найбільш актуальних та перспективних напрямків досліджень.

VI. ВИКОНАВЦІ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ РОБІТ ТА ОПЛАТА ЇХ ПРАЦІ

1. Науково-дослідні роботи в НТУ «ХПІ» виконуються:

- штатними науковими, інженерно-технічними працівниками, спеціалістами та робітниками;
- професорсько-викладацьким складом інституту;
- докторантами, аспірантами, стажерами-дослідниками та стажерами-викладачами;
- студентами в ході виконання курсових, дипломних проектів, інших дослідних робіт, передбачених навчальними планами та за додаткову плату;
- співробітниками інших підприємств та організацій на підставах контрактів або договорів підряду.

2. Прийняття на роботу наукових співробітників в структурні підрозділи здійснюється за трудовими договорами (контрактами) або договорами підряду.

3. Права виконавців та замовника на використання результатів науково-дослідних робіт встановлюються в контрактах або договорах підряду.

4. Форми оплати праці виконавців встановлюються згідно «Положення про оплату праці наукових та інженерно-технічних співробітників в наукових структурних підрозділах НТУ «ХП» і керівних документів по оплаті праці.

5. Керівники (ректор, проректор, завідувач НДЧ, їх заступники, директори навчально-наукових інститутів, декани, їх заступники, завідувачі кафедрами та інш.) мають право виконувати науково-дослідні роботи, в тому числі, і як наукові керівники тем.

Завідувач науково-дослідної частини Георгій ЛІСАЧУК

«26» лютого 2020р.